

Harrastetakuu Lappajärvi

Hyvök 11.10.2023 § 53
179/12.05.00/2023

Valmistelija

Vapaa-aikasihteeri Anssi Kuusela

Harrastetakuu Lappajärvi

Harrastetakuu toiminnan tarkoituksena on tarjota jokaiselle Lappajärveläiselle lapselle ja nuorelle ainakin yhteen mieluisaan harrastamiseen erittäin edullisesti lähellä omaa elinympäristöä vapaa-ajallaan. Harrastetakuun avulla pyritään tavoittamaan vähän harrastavat tai kokonaan ilman harrastusta olevat lapset ja nuoret ja mahdollistamaan harrastamista ja sosiaalisuutta vapaa-ajalle erilaisten tukitoimenpiteiden avulla.

Harrastetakuun taustaa:

Harrastetakuun toteutus on vasta alkuvaiheessa, eikä sen sisältöä ole täsmällisesti määritelty valtakunnallisesti. Suomen edellinen hallitus otti sen ohjelmaansa, mutta varsinaisesti sen toteuttaa vuonna 2019 nimetty hallitus. Vastuuministeriönä toimii opetus- ja kulttuuriministeriö, joka vastaa harrastetakuun valtakunnallisesta ohjauksesta. Joissain kunnissa harrastetakuun toteutus on jo lähtenyt käyntiin, mutta monissa se on käsitteenä edelleen vieras. (Nuorisotutkimusverkoston julkaisu Harrastetakuu: yhdenvertaisuuden asialla 2019)

Harrastetakuu liittyy läheisesti niin YK:n lasten oikeuksia koskevaan yleissopimukseen kuin kansalliseen lainsäädäntöön (OKM 2019a). 2010-luvulla päivitettyissä liikunta- ja nuorisolaeissa painotetaan lasten ja nuorten harrastamisen tukemista, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Myös vuonna 2014 voimaan tulleen yhdenvertaisuuslain keskeiset kirjaukset tukevat harrastetakuun mukaisia toimia lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumiseksi. Lainsäädännön näkökulmasta harrastetakuussa onkin kyse harrastamisen päivittämisestä lainsäätäjän tahdon mukaiseksi kaikkien lasten ja nuorten kasvua tukevaksi ja vahvistavaksi toiminnaksi. Nuoriso- ja liikuntalait myös ohjaavat valtiota ja kuntia jakamaan lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastamiseen tarkoitettuja avustuksia harrastetakuun lähtökohdista toteutettavaan inklusiiviseen toimintaan. (Nuorisotutkimusverkoston julkaisu Harrastetakuu: yhdenvertaisuuden asialla 2019)

Harrastetakuun ajatus ja lähtökohdat nousevat vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksissa tapahtuneista muutoksista, lasten ja nuorten tarpeista sekä lainsäädännöstä (OKM 2019a). Yhteiskunnan rakenteellinen eriytyminen ja kaupallistuminen ovat muovanneet suomalaista harrastusinstituutiota siten, ettei kaikilla lapsilla ja nuorilla ole pääsyä mieluisaan ja hyvinvointia edistävään harrastukseen. Harrastamisen kustannusten voimakas kasvu on johtanut siihen, ettei osalla lapsista ja nuorista ole sosioekonomisista syistä mahdollisuutta mieluisaan harrastukseen (OKM 2016). (Nuorisotutkimusverkoston julkaisu Harrastetakuu: yhdenvertaisuuden asialla 2019)

Harrastetakuu Lappajärvi:

Lappajärvellä valtion linjaamaa harrastetakuuta toteutetaan jo monella tapaa. Lappajärven kunta on mukana Harrastamisen Suomen malli – toiminnassa, jonka kautta erilaista harrastustoimintaa järjestetään maksuttomasti koulupäivien aikana. Lappajärven kunta tarjoaa yläkouluikäisille nuorille edullisesti liikkumisen nuorisosetelimallin, jonka kautta nuori saa käyttää vapaa-ajallaan kunnan ylläpitämiä liikuntatiloja Lappis-Areenaa sekä kuntosalia. Vuoden 2023 aikana tämä liikkumisen nuorisoseteli on tarjottu kaikille yläkouluikäisille ilmaiseksi liikkuvaopiskelu –hanke rahoituksen avulla. Lappajärven kunta järjestää vapaa-ajalla maksutonta liikkiskerhotoimintaa 7-9-vuotiaille lapsille ympärivuotisesti yhden kerran viikossa.

Vuodesta 2024 lähtien Lappajärven kunta aloittaa yhteistoiminnan Moms for Kids ry:n kanssa harrastetakuun alaisen tukitoimenpiteen, jossa tuetaan rahallisesti vähävaraisessa tilanteessa olevia perheitä, jotta näiden perheiden lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus mahdollisimman yhdenvertaiseen vapaa-ajan harrastamiseen huomioiden liikuntaharrastamisen lisäksi myös kulttuuriharrastamisen. Tukimallissa perheet pystyvät hakemaan rahallista avustusta Moms for Kids ry:n kautta. Harrastustukea myönnetään järjestettyyn ja säännölliseen harrastamiseen esim. lukukausimaksuihin tai lisenssiin. Tämä palvelumuoto toteutetaan yhteistyössä paikallisen rahoittajatahon eli esim. kunnan kanssa. Tähän toimintaan voidaan hakea myös ulkopuolisia lahjoituksia paikkakuntaakohtaisesti erilaisten tukikampanjoiden kautta.

Tukimallille on varattu 4 000 € määrärahaosuus liikuntapalveluiden momentille; 4713 muut avustukset kotitalouksille. Tukimalliin ei tarvitse osoittaa lisämäärärahoitusosuutta vaan toimintaan kohdentuva määrärahaosuus on kyetty järjestämään vapaa-aikatoimen nykyisestä budjetista. Muodostettava yhteistoimintasopimus on sisällöltään sama, mitä Vimpelin kunta harrastetakuun alaisena toimenpiteenä toteuttaa. Vapaa-aikasihteeri esittelee yhteistyösopimuksen sisältöä ja yhteistoiminnan toteutustapaa valiokunnan kokouksessa. Vuodesta 2024 lähtien Lappajärven kunnan vapaa-aikatoimen sivujen alle avataan palvelukuvaus harrastetakuun alaisista toimista, jolloin kaikki lasten ja nuorten harrastamista tukevat toimet ovat kuvattuna yhden palvelukokonaisuuden alle. Tämä toimenpide parantaa viestintää ja tekee palvelut saavutettavammaksi myös ajatellen hyvinvointialueen sekä muiden yhteistoimintaverkostojen kanssa toteutettavaa yhdyspintatyötä.

Esittelijä

Vapaa-aikasihteeri Anssi Kuusela

Päätösehdotus

Sopimus Harrastetakuun alaisen toiminnan tukimallista osapuolten Lappajärven kunta ja Moms for Kids ry välillä viimeistellään valiokuntakäsittelyn jälkeen. Tulevassa sopimuksessa Lappajärven kunta toimii palvelun järjestäjän ja tilaajan roolissa sekä Moms for Kids palvelun tuottajan roolissa. Lappajärven kunnan myöntämä harrastetakuutoiminnan alainen avustus jaetaan Moms for Kids ry:n kautta sopimuksessa määritettyjen ehtojen perusteella. Yhteistoiminta sopimus kirjataan alkamaan vuodesta 2024 lähtien. Harrastetakuun alaisen tukimallin vaikuttavuutta raportoidaan Lappajärven hyvinvointivaliokunnalle vuosittain. Lappajärven kunnan vapaa-aikatoimen sivujen alle avataan palvelukuvaus harrastetakuun alaisista toimista, jossa kaikki lasten ja nuorten harrastamista tukevat toimenpiteet ovat kuvattuna yhden palvelukokonaisuuden/-käsitteen alle.

Päätös

Hyväksyttiin. Lisäksi hyvinvointivaliokunta päätti, että sopimus tuodaan hyvinvointivaliokunnan hyväksyttäväksi.

Lisätietoja antaa

Vapaa-aikasihteeri Anssi Kuusela puh. 044 3699 440, s-posti
anssi.kuusela@lappajarvi.fi